

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Dr. 01 10 2007

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995, cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de 5 parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PC (Plx. 546/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune modificarea și completarea *Legii învățământului nr. 84/1995, cu modificările și completările ulterioare*, astfel încât ultimul an din învățământul preșcolar al copiilor cetățeni români aparținând minorităților naționale să fie un an pregătitor în vederea învățării limbii române.

Totodată, limba română ar urma să fie predată în învățământul primar, gimnazial și liceal după programe școlare și manuale identice pentru toți elevii cetățeni români, indiferent de etnie.

II. Propuneri și observații

1. În acord cu cadrul legislativ actual, atât constituțional, cât și la nivel de lege organică, considerăm că organizarea și desfășurarea învățământului trebuie să se realizeze în limba oficială a statului, iar așa cum a fost statuat prin dispozițiile art. 13 din Constituția României, „În România, limba oficială este limba română”. Urmărind transpunerea acestui principiu și în domeniul învățământului, dar pentru a valorifica și normele din acest domeniu, dispozițiile constituționale stabilesc două reguli:

- *limba română este cea în care se desfășoară învățământul de toate gradele.* Această regulă reiterează dispozițiile art. 13 cu aplicație la învățământ. Legiutorul constituent a avut însă în vedere și faptul că în România există și cetățeni români de alte naționalități, inclusiv maghiară. Acești cetățeni români au, potrivit art. 6 din Constituție, dreptul la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase. Potrivit Documentului Reuniunii de la Copenhaga a Conferinței pentru dimensiunea umană a CSCE (1990), „Statele participante se vor strădui să garanteze ca persoanele care aparțin minorităților naționale, indiferent de faptul că ele vor trebui să învețe limba sau limbile oficiale ale statului respectiv, să aibă posibilitatea să învețe limba lor maternă sau să fie instruite în această limbă, precum și, dacă este posibil și necesar, să o utilizeze în raporturile lor cu autoritățile publice, conform legislației naționale în vigoare”.

- *Constituția garantează dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă, fără ca prin aceasta să se aducă atingere dispozițiilor art. 32 alin. (2) din Constituția României.* Legea nr. 84/1995 stabilește modalitățile de exercitare a acestor drepturi prin dispozițiile art. 118, potrivit cărora „Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să studieze și să se instruiască în limba maternă la toate nivelurile și formele de învățământ, precum și la tipurile de învățământ pentru care există o cerere suficientă, în condițiile legii”.

2. Considerăm că legea în vigoare conține suficiente elemente de natură să satisfacă intenția de reglementare propusă de inițiatori.

Astfel, conform art. 120 din Legea nr. 84/1995, „Disciplina Limba română se predă în învățământul primar după programe școlare și manuale elaborate în mod special pentru minoritatea respectivă. În

învățământul gimnazial disciplina Limba și literatura română se predă după programe școlare identice cu cele pentru clasele cu predare în limba română și manuale specifice. În învățământul liceal disciplina Limba și literatura română se predă după programe școlare și manuale identice cu cele pentru clasele cu predare în limba română”.

În opinia noastră, atât dispozițiile în vigoare ale art. 119 cât și ale art. 120 din lege sunt în concordanță deplină cu dispozițiile constituționale invocate în susținerea soluțiilor legislative de modificare a normelor în vigoare, coroborate, însă, cu cele ale art. 13 din Constituție.

Deopotrivă, dispozițiile legale în vigoare vizate corespund normelor instituite prin *Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995, ratificată prin Legea nr. 33/1995*, al cărei fundament are drept considerente că o societate pluralistă și cu adevărat democratică trebuie nu numai să respecte identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă a fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale, dar și, deopotrivă, să creeze condiții corespunzătoare care să le permită să-și exprime, să păstreze și să dezvolte această identitate, și că realizarea unui climat de toleranță și dialog este necesară pentru a permite diversității culturale să reprezinte o sursă, dar și un factor, nu de divizare, ci de îmbogățire a fiecărei societăți.

Pe plan legislativ, aceste deziderate se regăsesc reflectate, spre exemplu la art. 14 din această convenție:

„1. Părțile se angajează să recunoască dreptul oricărei persoane aparținând unei minorități naționale de a învăța limba sa minoritară.

2. În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, dacă există o cerere suficientă, părțile vor depune eforturi pentru a asigura, în măsura posibilului și în cadrul sistemului lor educațional, ca persoanele aparținând acestor minorități să beneficieze de posibilități corespunzătoare de învățare a limbii lor minoritare ori de a primi o educație în această limbă”.

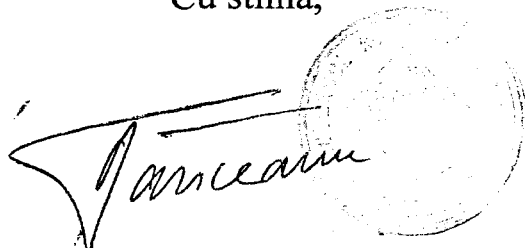
3. Referitor la **pct.1 al art. I** prin care se propune completarea legii cu un nou articol, art. 119¹, în sensul ca ultimul an de învățământul preșcolar, pentru copiii cetățeni români aparținând minorităților naționale, să fie „an pregătitor în vederea învățării limbii române” menționăm că această lege care instituie nivelurile Sistemului național de învățământ stabilește, imperativ, la art. 15 alin. (5) lit. a) că învățământul preșcolar cuprinde următoarele niveluri: *grupa mică; grupa mijlocie; grupa mare, pregătitoare pentru școală*. Prin urmare, în prezent, la nivel de norme organice, este reglementată situația preconizată de inițiatori.

4. În ceea ce privește **pct. 2 al art. I** și anume propunerea de modificare a alin. (1) al art. 120, ca, în învățământul preuniversitar, limba română să se predea „după programe școlare și manuale identice pentru toți elevii cetățeni români, indiferent de etnie”, apreciem că textul nu suportă modificări de substanță, ceea ce pune în discuție însăși necesitatea promovării soluțiilor în cauză.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului deputat **Bogdan OLTEANU**

Președintele Camerei Deputaților